

MIKROREGION OBCÍ POVODÍ STONÁVKY

*Tam pod horami, pod vysokými,
k nebi co zdvihly své těmě,
tam žije krása nevykreslená,
nevyzpíváná, nezpodobená,
krása té goralské země.*

Petr Bezruč

Vysvětlivky:

Nadmořská výška/Wysokość nad poziomem morza/Elevation

Rozloha/Powierzchnia/Area

Počet obyvatel/Liczba ludności/Population

Vydalo: Sdružení obcí povodí Stonávky
Grafické zpracování a tisk: AZPROPRESS s.r.o,
Třanovice

© 2018

DOLNÍ TOŠANOVICE / TOSZONOWICE DOLNE

346 – 406 m n. m.

369 ha

370

Malá obec ležící nedaleko Žerma-
nické přehrady u hlavního komuni-
kačního tahu silnice I/48 ve zvlně-
né těšínské pahorkatině nedaleko
severních výběžků Moravskoslez-
ských Beskyd.

Turisticky zajímavými objekty
v obci jsou římskokatolická kaple sv.
Cyrila a Metoděje, velkostatky Lesní
dvůr a Dolní dvůr ze 17. století s em-
pirovým zámečkem, v jehož zahra-
dě lze shlédnout ojedinělý exemplář
starého liliovníku tulipánokvětého.
Oba statky jsou dnes ve vlastnictví
rodu významného chirurga Vítěz-
slava Chlumského, autora řady lé-
kařských vědeckých prací, žijícího
na přelomu 19. a 20. století. V obci
v areálu firmy Tozos byla vybudo-
vána bioplynová stanice. V centru
obce se nachází Bytový dům pro
seniory. Ubytování a stravování na-
bízí Motel Tošanovice - penzion.

Aktivní i pasivní sportovní vyžití
pro občany a návštěvníky obce na-
bízí místní sportovní areál, kde se
každoročně koná řada společens-
kých akcí, jehož součástí je i dět-
ské hřiště.

Okolí obce je zpřístupněno řadou
pěších tras, cyklostezek a hiposte-
zek. K návštěvě vybízí nejen Žerma-
nická přehrada s řadou příležitostí
pro vodní sporty či letní rekreaci
a horský masiv Beskyd se svými
příkrasnými výhledy, ale také okol-
ní obce a jejich památky nebo míst-
ní sportovní a kulturní akce.

Mała wieś gminna położona nie-
daleko Zbiornika wodnego Żerma-
nicy wzdłuż linii komunikacyjnej
na drodze I/48 w połowanych
cieszyńskich pagórkach niedaleko
północnych krańców Beskidu Ślą-
sko-Morawskiego.

Turystycznie interesującymi obiek-
tami w miejscowości są rzymskoka-
tolicka kaplica św. Cyryla i Metodego,
gospodarstwa Leśny dwór oraz
Dolny dwór z 17. wieku z empiro-
wym pałacykiem, w ogrodzie któ-
rego można obejrzeć rzadki okaz
tulipanowca amerykańskiego. Oba
gospodarstwa są dzisiaj własnością
rodziny wybitnego chirurga Vítěz-
slava Chlumskiego, autora szeregu
medycznych prac naukowych, ży-
jącego na przełomie 19. i 20. wieku.
W miejscowości na terenie należą-
cym do spółki Tozos została wybu-
dowana stacja biogazu. W centrum
miejscowości znajduje się dom
wielomieszkaniowy dla seniorów.
Zakwaterowanie oraz wyżywienie
oferuje Motel Tošanovice - penzion.

Aktywne oraz pasywne zajęcia sportowe dla obywateli oraz zwiedzających miejscowość oferuje miejscowy kompleks sportowy, gdzie co roku odbywają się liczne imprezy towarzyskie. Częścią składową kompleksu jest również plac zabaw dla dzieci.

W okolicy znajduje się wiele szlaków turystycznych, szlaków rowerowych oraz szlaków konnych. Chęć odwiedzenia wzbudza nie tylko Zbiornik wodny Žermanice z wieloma możliwościami uprawiania sportów wodnych lub letniej rekreacji, masyw górski Beskidu ze swoimi przepięknymi widokami, ale także okoliczne miejscowości oraz ich pamiątki lub lokalne imprezy sportowe i kulturalne.

The small village is located near the Žermanice dam near the main road of road I / 48 in the wiled Těšín hill area near the northern outskirts of Moravian-Silesian Beskydy mountains.

Interesting tourist attractions in the village are the Roman Catholic Chapel of St. Cyril and Methodius, the Forest Yard and the 17th-century Lower Yard with an Empire Castle, in which garden you can see a unique specimen of the old tulip tree. Both yards are now owned by the family of the famous surgeon Vítězslav Chlumský, the author

of a number of medical scientific works, who lived there at the turn of the 19th and 20th centuries. The Tozos company also built a biogas station there. In the center of the village there is a senior's house. Motel Tošanovice offers accommodation and catering, especially for long distance drivers.

A local sports complex offers active and passive sport activities for citizens and visitors of the village offer, where a number of social events take place every year. The sports complex includes a playground.

The surrounding area allows visitors and the local people to use a number of hiking and cycling trails. The Žermanice dam is not the only opportunity for water sports and summer recreation in Beskydy mountains with their beautiful views, but there are also surrounding villages and their monuments or local sports and cultural events.

HORNÍ TOŠANOVICE / TOSZONOWICE GÓRNE

 325 - 409 m n. m.
 529 ha
 600

Obec ležící v malebné podhorské krajině mezi Moravskoslezskými Beskydami a Žermanickou přehradou na bývalé „císařské cestě“, která v minulosti spojovala Slezsko s ostatními zeměmi rakousko-uherské monarchie. Dnes je to křižovatka silnic I/48 a I/68. Okrajem obce vede regionální železniční trať z Frýdku-Místku do Českého Těšína.

Ačkoli první zmínky o obci pocházejí z počátku 14. století, archeologické průzkumy prokázaly, že území obce bylo osídleno již před více než 4 000 lety. Důkazem jsou nalezené keramické úlomky a kamenné nástroje z pazourku, rohovce a obsidiánu.

Své nesmazatelné stopy zde historie zanechala i v pozdějších dobách. Na území obce působila první hrnčírna ve Slezsku, jejímž majitelem byl rod Moráňů, do dnešního dne se zachovala funkční zvonice, která byla postavena za císaře Josefa II jako obilní sýpka a empírový zámek, který je znám svou schodištní dvoranou, hodnotnou štukovou výzdobou a příjemným, krajinářsky významným parkem.

Pro milovníky vodních sportů a letní rekreace je lákadlem nedaleko ležící Žermanická přehrada, pro milovníky koňů je zde Hippoklub Natur, který je napojen na trasu hipostezek mikroregionu Stonávka.

Obec pořádá pro občany i návštěvníky spoustu kulturních akcí, největší z nich jsou tradiční zářijové Dožínky.

Wieś gminna położona w malowniczym podgórskim krajobrazie pomiędzy Beskidem Śląsko-Morawskim a Zbiornikiem wodnym Żermanice wzdłuż dawnej „drogi cesarskiej”, która w przeszłości łączyła Śląsk z pozostałymi krajami Monarchii Austro-Węgierskiej. Dzisiaj leży na skrzyżowaniu dróg I/48 oraz I/68. Przez skraj miejscowości prowadzi regionalna linia kolejowa z Frydku-Místku do Czeskiego Cieszyna.

Aczkolwiek pierwsze wzmianki o wsi gminnej pochodzą z początku 14. wieku, badania archeologiczne udowodniły, że obszar wsi był osiedlony już przed więcej niż 4 000 lat. Dowodem są znalezione ułamki ceramiczne oraz kamienne narzędzia z krzemienia, rogowca i obsydianu.

Historia zostawiła tutaj swe niezatarte ślady również w późniejszych czasach. Na terenie miejscowości działał pierwszy warsztat garncarski na Śląsku, którego właścicielem

był ród Morzanów. Do dnia dzisiejszego zachowały się nadal działająca dzwonnica, która została wybudowana za czasów cesarza Józefa II jako magazyn zbożowy, oraz empirowy pałacyk, który jest znany ze swej klatki schodowej, cennego zdobienia stiukowego oraz uroczego parku o istotnym znaczeniu krajobrazowym.

Dla miłośników sportów wodnych oraz letniej rekreacji zachętą jest niedaleko położony Zbiornik wodny Žermanice, dla miłośników koni jest tutaj Hippoklub Natur, który połączony jest z trasą hipposzlaków mikroregionu Stonávka. Miejscowość urządza dla obywateli oraz zwiedzających liczne imprezy kulturalne, największą z nich są tradycyjne październikowe Dożynki.

The village is situated in a picturesque foothill countryside between the Moravian-Silesian Beskydy Mountains and the Žermanice dam on the former „imperial path”, which in the past connected Silesia with other countries of the Austro-Hungarian monarchy. Today it is the intersection of I/48 and I/68 roads. The regional railway line from Frýdek-Místek to Český Těšín runs along the border of the village.

Although the first mention of the village dates to the beginning of the 14th century, archaeological sur-

veys showed that the territory of the village was inhabited already more than 4,000 years ago. Evidence such as ceramic fragments and stone tools from flint, cornea and obsidian were found in the area.

Its history has left indelible traces over the course of time. In the village there was the first pottery in Silesia, owned by the Moráň family, to this day the functional bell tower, which was built under the Emperor Joseph II as a cereal granary and the Empire castle, known for its staircase, valuable stucco decoration and pleasant, landscaped park.

For lovers of water sports and summer recreation, nearby the Žermanice dam there is following attractions: for horse lovers there is the Hipclub Natur, which is connected to the horsing trail of the micro-region Stonávka.

The village organizes a lot of cultural events for the citizens and visitors, the largest of them is the traditional September harvest festival.

HNOJNÍK / GNOJNIK

322 - 380 m n. m.

642 ha

1460

Jedna z největších obcí mikroregionu obcí povodí Stonávky leží v turisticky atraktivní podbeskydské krajině. Hnojník leží na řece Stonávce, na křižovatce silnic, které spojují okresní město Frýdek - Místek s Třincem a podhorskou Komorní Lhotku s Havířovem a Karvinou. Obec rovněž leží na trase regionální železniční tratě Frýdek - Místek - Český Těšín.

Historie obce Hnojník sahá do přelomu 13. a 14. století a je úzce spojena s řadou významných šlechtických rodů, jimž hnojnické panství náleželo. Od roku 1445 je samostatným plně svobodným vlastnictvím šlechtické rodiny Staška z Hnojníku, po něm získává ves pod svou kontrolu těšínský kníže a ten si udržel obec až do 16. století. Dále přichází období častého střídání vlastníků, mezi nejvýznamnější patřili Pelhřimové z Tránkovic, Tlukové z Tošonic nebo Marklovští ze Žebráče a od roku 1736 se majitelem stal rod Beessů z Chrastiny, jehož členům hnojnické panství náleželo nepřetržitě až do roku 1946. Rod Beessů vystavěl v Hnojníku empírový zá-

mek se zahradou nebo římskokatolický kostel Nanebevzetí Panny Marie s památkově chráněnou ohradní zdí s výklenkovými kaplemi.

Na rozdíl od severní části obce, která má do jisté míry obchodní a průmyslový charakter, si jižní část obce zachovává vesnický podhorský kolorit a je výchozím bodem pro zajímavé pěší a cyklistické výlety do Beskyd.

Jedna z największych wsi gminnych mikroregionu dorzecza Stonawki położona jest w turystycznie atrakcyjnym podbeskidzkim krajobrazie. Gnojnik leży wzdłuż rzeki Stonawki, na skrzyżowaniu dróg, które łączą miasto powiatowe Frydek-Místek z Trzyńcem i podgórską Ligotką Kameralną z Hawierzowem oraz Karwiną. Miejscowość leży również na trasie regionalnej linii kolejowej Frydek-Místek - Czeski Cieszyn.

Historia wsi Gnojnik sięga przełomu 13. i 14. wieku i jest ściśle połączona z szeregiem wybitnych rodów szlacheckich, do których należały gnojnickie posiadłości. Od roku 1445 jest w pełni niezależną własnością rodziny szlacheckiej Staška z Gnojníka, po nim nad wsią zdobywa kontrolę książę cieszyński, który utrzymał wieś aż do 16. wieku. Z kolei nadchodzi okres częstych zmian właścicieli, do najwybitniej-

szych należeli Pelhřimowie z Třankovic, Tlukowie z Tošonovic lub Marklowscy z Žebrača, a od roku 1736 właścicielem stali się członkowie rodziny Beessów z Chrostiny, do których gnojnicka posiadłość należała nieprzerwanie aż do roku 1946. Rodzina Beessów zbudowała w Gnojniku empiryczny pałac z ogrodem, a także kościół rzymskokatolicki Wniebowzięcia Najświętszej Maryi Panny z murem ogrodzeniowym z wnękowymi kapliczkami, który objęty jest ochroną zabytków.

W odróżnieniu od północnej części miejscowości, która ma do pewnego stopnia charakter handlowy oraz przemysłowy, południowa część miejscowości zachowała sobie wiejski podgórski koloryt i jest punktem wyjścia dla ciekawych pieszych oraz rowerowych wycieczek w Beskidy.

One of the largest villages of the micro-region of the Stonávka river basin. It lies in the touristy attractive Beskydy surrounding countryside. Hnojník lies on the river Stonávka, at the crossroads of roads connecting the town Frýdek - Místek with Třinec and Komorní Lhotka with Havířov and Karviná. The village also lies on the route of the regional railway line between Frýdek-Místek and Český Těšín.

The history of the village Hnojník

dates back to the turn of the 13th and 14th centuries and is closely connected with a number of notable aristocratic families, the manor house belonged to. Since 1445 there has been completely independent owner of the manor house Stašek family from Hnojník. After that the village receives a lord from Těšín and he retained the village until the 16th century. There is also a period of frequent rotation of the owners, among the most important ones belonged Pelhřim from Třankovice, Tluk from Tošonovice or Markl from Žebrače and from 1736 the owner became the Beess family from Chrostina, to whose members of the manor house belonged continuously until 1946. The Beess family has built an Empire castle with a garden and a Roman Catholic church of the Assumption of the Virgin Mary with a fencing wall and recess chapels, which are protected by the national trust.

Unlike the northern part of the village, which has to a certain extent commercial and industrial character, the southern part of the village preserves the village's foothills atmosphere and is the starting point for interesting hiking and cycling trips to the Beskydy Mountains.

KOMORNÍ LHOTKA / LIGOTKA KAMERALNA

380 - 918 m n. m.

1990 ha

1360

Komorní Lhotka je malebnou podhorskou lázeňskou obcí s příznivým klimatem blahodárně působícím na lidský organismus a je přístupná z Hnojníku úzkou silnicí stíněnou stoletou lipovou alejí o délce 2,5 km. Obec se nachází na území CHKO Beskydy, je hlavním protagonistou rozvoje cestovního ruchu v mikroregionu obcí povodí Stonávky, která v tomto katastru pramení a obcí protéká.

V Komorní Lhotce je možno si prohlédnout klasicistní evangelický kostel z roku 1782 se třemi empírovými náhrobky a s barokním mobiliářem, krásným oltářem a kazatelnou. Zajímavým objektem je rovněž katolický kostel, vybudovaný o více jak 100 let později z místního šedozeleného godulského pískovce. V obci je možno zhlédnout několik zachovalých roubených dřevěnic, typických pro těšínskou lidovou architekturu. Na úpatí Goduly lze navštívit toleranční pomník, jako připomínku na vydání tolerančního patentu.

Charakter obce je přímo utvářen horským reliéfem Moravskoslezských Beskyd, v jejichž údolích se

obec nachází. Pěší trasy, cyklotrasy i hipotrazy, které hustě protkávají okolní krajinu, nabízejí řadu překrásných výhledů i romantických přírodních zákoutí, příležitosti pro sportovní vyžití i pro soukromé meditace. Nachází se zde kamenolom, který je využíván jako cvičná skála pro horolezce. Kromě toho mohou návštěvníci zavítat do víceúčelové sportovní haly nebo na venkovní sportoviště, v létě si mohou zatančit pod širým nebem na některé kulturní akci. Komorní Lhotka také nabízí pravou finskou saunu nebo bylinné lázničky.

Ligotka Kameralna jest malowniczą podgórską uzdrowiskową wsią gminną z przyjaznym klimatem oddziałującym korzystnie na organizm ludzki i jest dostępna od Gnojnika wąską drogą osłoniętą stuletnią aleją lipową o długości 2,5 km. Miejscowość położona jest na terenie obszaru chronionego krajobrazu Beskidu, jest głównym protagonistą rozwoju ruchu turystycznego w mikroregionie gmin dorzecza Stonawki, która ma swoje źródło na obszarze gminy i przepływa przez wieś.

W Ligotce Kameralnej można obejrzeć klasycystyczny kościół ewangelicki z roku 1782 z trzema empírowymi nagrobkami oraz z barokowym umeblowaniem, pięknym ołtarzem oraz amboną. Interesującym obiektem jest również kościół katolicki wybudowany o więcej jak 100 lat

później z miejscowego szarozielonego godulskiego piaskowca. W miejscowości można zobaczyć kilka zachowanych drewnianych domów zrębowych, typowych dla cieszyńskiej architektury ludowej. U podnóża Goduli można zwiedzić pomnik tolerancyjny, jako przypomnienie Patentu tolerancyjnego.

Charakter miejscowości jest bezpośrednio kształtowany górkim reliefem Beskidu Śląsko-Morawskiego, w dolinach którego jest położona. Szlaki turystyczne, szlaki rowerowe oraz szlaki konne, które są gęsto wplecione w okoliczny krajobraz, oferują szereg przepięknych widoków oraz romantycznych zakątków przyrody, możliwości uprawiania sportów oraz prywatnej medytacji. Znajduję się tutaj kamieniołom, który wykorzystywany jest do ćwiczeń wspinaczkowych. Ponadto zwiedzający mogą wstąpić do wielofunkcyjnej hali sportowej lub plenerowego kompleksu sportowego, latem mogą zatańczyć pod gołym niebem na jednej z imprez towarzyskich. Ligołka Kameralna oferuje także prawdziwą saunę fińską oraz kąpiele ziołowe.

Komorní Lhotka is a picturesque, foothill spa village with a favorable climate that is beneficial to the human body and is accessible from Hnojník by a narrow road shielded 2.5-kilometer lime alley. The village is situated in the territory of the Na-

tional trust Beskydy mountains and is the main protagonist of the tourism development in the microregion of the municipalities of the Stonávka basin. The river Stonávka springs and flows through this cadastre.

In Komorní Lhotka you can see the classicist Evangelical church from 1782 with three Empire tombstones and baroque furniture, a beautiful altar and a pulpit. Another interesting building is the Catholic church, built more than 100 years later from the local Godula's gray-green sandstone. In the village you can see several well-preserved timbered wooden houses typical for Těšín's folk architecture. A tolerance memorial can be found at the foot of Godula mountain, as a reminder of the issuing the tolerant patent.

The nature of the village is directly shaped by the mountain relief of the Moravian-Silesian Beskydy, in whose valleys the village is located. Walking routes, cycling and horsing trails, which cross each other in the surrounding landscape offer many beautiful views and romantic natural viewing spots, opportunities for sports and private meditation. There is a quarry that is used as a training rock for climbers. Additionally, visitors can go to a multipurpose sports hall or outdoor sports ground and in the summer they can dance there in the open air at some cultural events. Komorní Lhotka also offers a fine Finnish sauna and a herbal spa.

ROPICE / ROPICA

282 - 373 m n. m.

1011 ha

1640

Obec leží v Podbeskydí v širokém údolí řeky Ropičanky. Typicky slezská rozptýlená zástavba je výrazněji koncentrována pouze kolem silnice I/11 s mezinárodní trasou spojující Slovensko s Moravou a Polskem. Obcí rovněž vede hlavní železniční trať Bohumín – Žilina a regionální trať Český Těšín – Frýdek-Místek. Poloha obce mezi městy Český Těšín a Třinec se podílela na utváření jejího současného vzhledu a funkcí. Ves Ropice vznikla o několik století dříve než Třinec, v době kdy se v místech dnešního Třince rozkládaly pastviny a nepropustný prales.

Ropice patří k nejstarším obcím na Těšínsku a vznikla asi ve 12. nebo 13. století. V 15. století zde stála tvrz, která byla počátkem 18. století přestavěna na barokní, později na klasicistní zámek doplněný zámeckým parkem. Soubor architektonických památek doplňuje farní kostel Zvěstování Panny Marie s ohradní zdí, bránou a řadou dekorativních prvků. Součástí areálu hřbitova jsou hrobky rodů Saint Genois i Cselestů s aliančními znaky.

Současná Ropice nenabízí návštěvníkům pouze architektonické

památky, ale zejména možnosti aktivního trávení volného času. Obcí prochází turistické stezky i cyklostezky, je zde jezdecký klub. Nejvýznamnějším lákadlem je moderní 18-ti jamkové golfové hřiště s krytým odpalištěm, kompletně vybavenou klubovnou a ubytováním v Penzionu Mlýn. Příjemným zážitkem jsou ovšem i obyčejné procházky kolem říčky Ropičanky.

Wieś gminna położona w Podbeskidziu w szerokiej dolinie rzeki Ropiczanki. Typowo śląska rozproszona zabudowa jest bardziej zwarta tylko wzdłuż drogi ruchu międzynarodowego I/11 łączącej Słowację z Morawami i Polską. Przez miejscowość prowadzi również główna linia kolejowa Bogumín – Žilina oraz regionalna linia kolejowa Czeski Cieszyn – Frydek-Místek. Położenie miejscowości pomiędzy miastami Czeski Cieszyn oraz Trzyniec miało wpływ na kształtowanie się jej aktualnego krajobrazu oraz roli. Wieś gminna Ropica powstała kilka wieków wcześniej niż Trzyniec w czasie, kiedy na obszarze dzisiejszego Trzyńca rozciągały się pastwiska oraz nieprzebyta puszcza.

Ropica zalicza się do najstarszych wsi gminnych w Cieszyńskim i powstała chyba w 12. lub 13. wieku. W 15. wieku stała tutaj twierdza,

która początkiem 18. wieku została przebudowana na barokowy, później klasycystyczny pałac otoczony parkiem zamkowym. Pamiątki architektoniczne uzupełnia kościół parafialny Zwiastowania Maryi Panny z murowanym ogrodzeniem, bramą oraz szeregiem elementów dekoracyjnych. Częścią składową obszaru cmentarza są grobowce rodów Saint Genois i Cselestów z połączonymi herbami szlacheckimi.

Obecna Ropica oferuje zwiedzającym nie tylko pamiątki architektoniczne, ale w szczególności możliwości aktywnego spędzenia wolnego czasu. Przez miejscowość prowadzą trasy turystyczne oraz rowerowe, znajduje się tutaj klub jeździecki.

Największą zachętą jest nowoczesne 18-dołkowe pole golfowe z zadaszonymi miejscami uderzeń znajdującymi się przy strzelnicy golfowej, w pełni wyposażonym klubem oraz zakwaterowaniem w Hotelu Młyn. Miłym przeżyciem są naturalnie także zwykłe spacery wzdłuż rzeczki Ropičanki.

The village is situated in Beskydy area in the wide valley of the river Ropičanka. Typically Silesian scattered housing area is more concentrated only around the I / 11 road with an international route linking Slovakia with Moravia and Poland.

Through the village also runs the main railway line Bohumín - Žilina and the regional line Český Těšín - Frýdek-Místek. The location of the village between the towns Český Těšín and Třinec contributed to shaping its current appearance and functions. Ropice was founded a few centuries earlier than Třinec, at a time when the pastures and impervious forest lay in the places of today's Třinec.

Ropice belongs to the oldest municipalities in the Těšín region and was founded in the 12th or 13th centuries. In the 15th century there was a fortress that was rebuilt in the early 18th century to the Baroque, later to the Classicist castle supplemented by the castle park. A collection of architectural monuments is complemented by the parish church of the Annunciation of the Virgin Mary with a fence wall, gate and a number of decorative elements. Part of the cemetery grounds are tombs of the Saint Genois and Cselest families with alliance characters.

Today's Ropice offers visitors not only architectural monuments, but also opportunities for active leisure. There are hiking trails and cycle paths and there is also a riding club. The most significant attraction is a modern 18-hole golf course with an indoor teeing, a fully equipped clubhouse and accommodation in the Penzion (hotel) Mlýn. A pleasant experience is, of course, an ordinary walk along the river Ropičanka.

ŘEKA / RZEKA

420 - 1083 m n. m.

1348 ha

530

Půvabná podhorská obec na stejnojmenné říčce, která je ukryta v hlubokých údolích stíněných zalesněnými hřbety okolních Moravskoslezských Beskyd dosahujících zde tisícimetrových nadmořských výšek. Podstatná část území spadá do CHKO Beskydy. Je jednou ze dvou obcí mikroregionu Stonávky s největší nabídkou cestovního ruchu v oblasti horské turistiky, rekreace a odpočinku. Vesnička ožívá intenzivním cestovním ruchem hlavně v zimní a letní sezóně.

V samotné obci se nachází několik typických starých roubených chalup, z nichž některé slouží svému původnímu účelu, jiné jako rekreační chaty. Rekreaci a turistice slouží rovněž několik rekreačních středisek a horských chat ukrytých v okolních horách. Horské hřbety, údolí i svahy nabízí překrásné výhledy do okolní krajiny a skrývající se malebná zákoutí jsou zpřístupněna řadou stezek pro pěší, cykloturisty i jezdce na koních. V zimním období jsou protkány řadou běžeckých stop a lyžařskými sjezdovkami. Tzv. „malý vlek“ s lyžařskou školou, vle-

kem pro nejmenší a večerním lyžováním má délku 380 m, „velký vlek“ patří mezi obtížnější sjezdovky. Měří 1170 m, s převýšením 390 m a tato červená sjezdovka je nejdelší sjezdovka v Těšínských Beskydech.

Obec každoročně pořádá májovou veselici, na které můžete shlédnout, jak pod rukama zkušených řezbářů vznikají mistrovská díla.

Malownicza podgórska wieś gminna położona wzdłuż rzeczki o tej samej nazwie, która ukrywa się w głębokich dolinach w cieniu zalesionych grzbietów przyległego Beskidu Śląsko-Morawskiego osiągnąjącego tutaj tysiącmetrowej wysokości nad poziomem morza. Znaczna część obszaru mieści się w obszarze chronionego krajobrazu Beskidu. Jest ona jedną z dwóch wsi gminnych mikroregionu Stonawki z największą ofertą turystyczną w zakresie turystyki górskiej, rekreacji oraz wypoczynku. Wioska ożywa intensywnym ruchem turystycznym zwłaszcza w sezonie zimowym oraz letnim.

W samej wsi znajduje się kilka typowych starych drewnianych domów zrębowych, z których niektóre służą swemu pierwotnemu celowi, inne jako domki letniskowe. Rekreacji oraz turystyce służą również kilka ośrodków rekreacyjnych oraz

schronisk górskich ukrytych w okolicznych górach. Grzbiety górskie, doliny oraz zbocza oferują przepiękne widoki na okolicę, a ukryte malownicze zakątki dostępne są licznymi ścieżkami dla pieszych, rowerzystów oraz jeźdźców konnych. W okresie zimowym znajduje się tutaj wiele tras do narciarstwa biegowego oraz tras narciarskich. Tzw. „mały wyciąg” ze szkołą narciarską, wyciągiem dla najmniejszych oraz wieczorną jazdą na nartach ma długość 380 m, „duży wyciąg” zalicza się do trudniejszych zbczy narciarskich. Ma długość 1170 m, przewyższenie 390 m i ta czerwona trasa narciarska jest najdłuższą w Beskidzie Cieszyńskim.

Co roku we wsi odbywa się święto majowe, na którym można zobaczyć, jak pod rękami doświadczonych rzeźbiarzy powstają arcydzieła.

A charming mountain village of the same name as the river, that is hidden in deep valleys shaded by wooded ridges of the surrounding Moravian-Silesian Beskydy mountains, reaching thousands of meters above the sea level. A substantial part of the territory is part of the Beskydy Protected Landscape Area. It is one of the two villages of the micro-region Stonávka with the

largest offer of tourism in the field of mountain tourism, recreation and relaxation. The village comes alive with intense tourism mainly during the winter and summer season.

There are several typical old timbered cottages in the village itself, some of which serve their original purpose, other as holiday cottages. Recreation and tourism also serve several holiday resorts and mountain chalets hidden in the surrounding mountains. Mountain ridges, valleys and slopes offer beautiful views of the surrounding countryside and hidden hills are accessible by a range of walking, cycling and horseracing trails. In winter they are crossed with a number of cross-country ski trails and ski slopes. The so-called „small lift” with the ski school, the ski lift for the smallest and the evening skiing has a length of 380 m and „big lift” is one of the more difficult slopes. It measures 1170 m, with an elevation of 390 m and this red ski slope is the longest ski slope in Těšín Beskydy mountains.

Every year, the village organizes a May day festival, where you can see how through the hands of experienced carvers come to existence master art works.

SMILOVICE / ŚMILOWICE

350 - 502 m n. m.

784 ha

780

Ves leží na úpatí strmých svahů Goduly v masivu Moravskoslezských Beskyd v krásném a tichém prostředí mezi Stříteží a Řekou. Rolnické brány ve znaku obce jsou symbolem toho, že se její obyvatelé odjakživa zabývali zemědělstvím typickým pro tento kraj – obděláváním chudých poliček a pasterectvím či salašnictvím v okolních kopcích. Námaha s jakou dobývali každodenní živobytí v těchto nepříznivých podmínkách, byla jedním z nejvýraznějších vlivů formujících jejich povahu a způsob života.

Smilovice využívají své polohy na hranici CHKO Beskydy, a stávají se jedním z center sportu a turistiky. Jsou zde turistické a cyklistické stezky, rovněž hipostezky, které vás zavedou do okolních hřebenů nebo k jiným turistickým atrakcím v okolních obcích, jako jsou např. Bylinné lázně v Komorní Lhotce nebo Mánesův pomník ve Stříteží. V obci je k dispozici sportovní areál s moderním vybavením a víceúčelovým využitím ve vnějších i vnitřních prostorách. Centrum nabízí možnost pasivně i aktivně se věno-

vat fotbalu, tenisu, bowlingu a mnoha jiným sportům.

Wieś gminna leży u podnóża stromych zboczy Goduli w masywie Beskidu Śląsko-Morawskiego w pięknym i cichym otoczeniu pomiędzy Trzycieżą i Rzeką. Bramy rolnicze w herbie wsi są symbolem tego, że jej mieszkańcy od zawsze zajmowali się typowym dla tego obszaru rolnictwem – uprawą ubogich pól oraz pasterstwem i prowadzeniem bacówek na okolicznych wzgórzach. Wysiętek, z jakim zapewniali sobie każdodziennie utrzymanie w tych niesprzyjających warunkach, był jednym z najistotniejszych czynników kształtujących ich charakter oraz sposób życia.

Śmitowice wykorzystują swoje położenie na granicy obszaru chronionego krajobrazu Beskidu i stają się jednym z centrów sportu oraz turystyki. Znajdują się tutaj szlaki turystyczne i rowerowe, a także szlaki konne, które prowadzą do okolicznych grzbietów górskich lub do innych turystycznych atrakcyjności w okolicznych miejscowościach, np. Kąpieli ziołowych w Ligotce Kameralnej lub pomnika Mánesa w Trzycieżu. We wsi jest do dyspozycji kompleks sportowy z nowoczesnym wyposażeniem oraz wielofunkcyjnym wykorzystaniem

wewnętrznych i zewnętrznych przestrzeni. Ośrodek oferuje możliwości pasywnego i aktywnego uprawiania wielu dyscyplin sportowych – piłki nożnej, tenisa, bowlingu i innych.

The village lies at the foot of the steep slopes of Godula in the massif of the Moravian-Silesian Beskydy mountains in a beautiful and quiet environment between Střítež and Řeka. The farmer's gates in the village sign are a symbol of the fact that its inhabitants have always dealt with the typical agriculture for this region - by cultivating poor land parcels and pastoral farming or hunting in the surrounding hills. The endeavor to conquer everyday living in these unfavorable conditions was one of the most striking influences shaping their personality and way of life.

Smilovice makes use of their location on the border of Beskydy Protected Landscape Area and become one of the centers for sport and tourism. There are hiking and cycling trails, as well as horse riding trails that will take you to the surrounding ridges or other tourist attractions in nearby villages, such as the herbal baths in Komorní Lhotka or the Manes Monument in Střítež. There is a sports complex with

modern equipment and multipurpose use in the indoor and outdoor areas. The center offers passive and active entertaining in football, tennis, bowling and many other sports.

STŘÍTEŽ / TRZYCIEŻ

318 - 368 m n. m.

614 ha

1010

Dříve Trzyciež, v době rakousko - uherké monarchie Tritiesch, leží ve zvlněné pahorkatině v podhůří Moravskoslezských Beskyd na říčce Ropičanka, přítoku Olše a na Černém potoku, který se přes soustavu místních rybníků vlévá do řeky Stonávky.

Historie Stříteže sahá do konce 12. století, i když první historická zmínka o obci je až z roku 1305. Zajímavostí je především římskokatolický kostel sv. Archanděla Michaela, který byl v roce 1806 postaven na vrcholu střítežského kopce místo vyhořelého dřevěného kostelíka a stal se zdaleka viditelnou dominantou. Další historickou stavbou je zděná kaplička sv. Marka z 19. stol. ve tvaru rotundy a evangelická hřbitovní kaple z roku 1860 s betonovým pylonem a původním zvonem o váze 117 kg. V letech 1846-54 sbíral v okolí obce náměty pro své obrazy významný český malíř Josef Mánes. Jeho pomník zhotovený z místního godulského pískovce se nachází u cesty na Smilovice.

Obec Střítež je snadno dostupná všemi druhy pozemní dopravy. Původní název obce (česky Třítež) v překladu křížení tří cest, a i nadále je křižovatkou cest na Slovensko, do Polska i do okolních obcí. Obcí vede silnice I/68 navazující na silnici I/11 s mezinárodní trasou E75 a železniční trať z Frýdku - Místku do Českého Těšína. Obec vybízí k výletům do okolí, ponejvíce

beskydských vrchů. Každý rok na začátku prázdnin u příležitosti národopisných slavností „Slezské dny v Dolní Lomné“ je kulturní dům ve Stříteži startovním místem dálkových pochodů Mánesovou stezkou v délce 30 a 50 km. V západní části obce se nachází pěti hektarový komplex rybníků „Na černé“, který byl pro svou svéráznou faunu a flóru registrován jako významný krajinný prvek. Z ohrožených druhů živočichů se zde mimo jiné vyskytuje užovka obojková nebo skokan zelený.

Wcześniej Trzycież, w czasie Monarchii Austro-Węgierskiej Tritiesch, położona jest wśród popalowanych pagórków w podgórzu Beskidu Śląsko-Morawskiego wzdłuż rzeczki Ropiczanki, dopływu Olzy, oraz wzdłuż Czarnego Potoka, który poprzez kompleks lokalnych stawów wpływa do rzeki Stonawki.

Historia Trzycieża sięga końca 12. wieku, chociaż pierwsza wzmianka historyczna o miejscowości jest z roku 1305. Ciekawostką jest przede wszystkim rzymskokatolicki kościół św. Michała Archanioła, który został w roku 1806 wybudowany na szczycie trzycieżskiego kopca zamiast spalonego drewnianego kościółka oraz stał się z daleka widzialną dominantą. Kolejnym historycznym budynkiem jest murowana kapliczka św. Marka z 19. wieku w kształcie rotundy oraz ewangelicka kaplica cmentarna z roku 1860 z betonowym pylonem oraz pierwotnym dzwonem o masie 117 kg. W latach 1846-54 w okolicy wsi gromadził pomysły na swoje obrazy wybitny czeski malarz Josef Mánes. Jego pomnik wykonany z miejscowego

godulskiego piaskowca znajduje się przy drodze prowadzącej do Šmitovic.

Wieś gminna Trzycież jest łatwo dostępna wszystkimi rodzajami transportu lądowego. Pierwotna nazwa wsi gminnej (po czesku Třítež) oznaczała w tłumaczeniu skrzyżowanie trzech dróg i nadal jest skrzyżowaniem dróg prowadzących na Słowację, do Polski oraz do okolicznych miejscowości. Przez miejscowość prowadzi droga I/68 nawiązująca na drogę I/11 z trasą międzynarodową E75 oraz linia kolejowa z Frydku-Mistku do Českého Cieszyna. Miejscowość wzbudza chęć do wycieczek po okolicy, a najbardziej po beskidzkich wierzchołkach. Każdego roku na początku wakacji przy okazji uroczystości etnograficznych „Dni Śląskie w Łomnej Dolnej” Dom Kultury w Trzycieżu jest punktem wyjścia dla długodystansowych marszów szlakiem Mánesa o długości 30 oraz 50 km. W zachodniej części miejscowości znajduje się pięciohektarowy kompleks stawów „Na Czarnej”, który ze względu na swoją charakterystyczną faunę i florę został zarejestrowany jako ważny element krajobrazu. Z zagrożonych gatunków zwierząt występują tutaj między innymi zaskroniec zwyczajny lub żaba wodna.

Formerly Trzycież, at the time of the Austro - Hungarian monarchy Tritiesch, which is situated in a wilted hillside in the foothills of the Moravian - Silesian Beskidy mountains on the river Ropičanka the inflow of Olše and the river Černý, which flows through the system of local ponds into the river Stonávka.

The history of Střítež dates back to the

end of the 12th century, although the first historical mention of the village dates back to 1305. An interesting sight is the Roman Catholic Church of the St. Archangel Michael built in 1806 at the top of Střítež hill and instead of a burned wooden church, became a visible dominant feature. Another historical building is the chapel of St. Mark from the 19th century in the shape of a rotunda and the Evangelical cemetery chapel from 1860 with a concrete pylon and an original bell of 117 kg. In the years 1846-54 he gathered in the vicinity of the village the ideas for his paintings by the famous Czech painter Josef Mánes, whose monument is made from the local Godula sandstone and is located on the way to Smilovice.

Střítež is easily accessible by all kinds of land transport. The original name of the village (Czech Třítež) is translation of the intersection of three roads, and continues to be a crossroads of trips to Slovakia, to Poland and to the surrounding municipalities. The village runs the I / 68 road leading to the I / 11 road with the international route E75 and the railway line from Frýdek - Místek to Český Těšín. The village invites for trips to the surroundings, mostly Beskydy hills. Every year, at the beginning of the holidays on the occasion of the "Silesian Days in Dolna Lomná", in a cultural house in Střítež, there is the starting point for the long-distance march of the Mánes trail of 30 and 50 km. In the western part of the village there is a five-hectare pond complex called "Na černé", which was registered for its unique fauna and flora as a significant landscape element. Among the endangered species of animals there is, among other things, a graminee snake or a green frog.

TŘANOVICE / TRZANOWICE

296-390 m n. m.

861 ha

1050

Obec Třanovice leží na řece Stonávce, která pramení na jihu Moravskoslezských Beskyd a ze severní strany vtéká do Těrlické přehrady. Poloha obce s typickou slezskou rozptýlenou zástavbou v krásném prostředí podhůří a nedařleko rekreačně využívaných vodních nádrží Těrlické a Žermanické přehrady vytváří dobré životní podmínky občanům i návštěvníkům. Třanovice leží na křižovatce historických dopravních cest Polsko – Morava – Rakousko a Slovensko – Morava, jejichž význam i využití neustále rostou.

Obcí rovněž vedou cyklostezky, hipostezky a nově vybudovaná naučná stezka, která se skládá ze tří částí a na které je celkem jedenáct zastavení s informačními tabulemi. V samém centru obce, na levém břehu řeky Stonávky, se nachází Lesopark, který byl vytvořen šetrným ošetřením stávající flóry a výsadbou nových dřevin, keřů a mokřadních druhů rostlin.

Historie obce je spjatá s životem a dílem evangelického pastora Jiřího Třanovského, současně J.A. Komenského, s nímž sdílel i podobné životní osudy. Jeho významným dílem je „Cithara sanctorum“. Před evangelickým kostelem se nachází socha Jiřího Třanovského a taktéž i muzeum věnované jeho životu a dílu. K zajímavostem obce patří rovněž katolický kostel sv. Bartoloměje, který pochází z roku 1905,

evangelický kostel z roku 1931 nebo kopie historického hraničního kamene, který se nachází v místě, kde se stýkají katastry čtyř obcí – Třanovic, Žukova, Koňakova a Hradiště.

Významnou dominantou obce se v posledních letech stal Kapplův dvůr, který je součástí podnikatelského centra, sídlí v něm řada firem a rovněž i Třanovické služby o.p.s.

Pro turisty je zde bohatá nabídka sportovního i rekreačního vyžití – v létě obec nabízí koupání u dvou nově revitalizovaných splavů v řece Stonávka, po naučné stezce lze dojít k obnoveným Kapplovým rybníkům a k rybníku v centru, kde se nachází pozorovací přístřešek nad hladinou a kousek dál rovněž i přístřešek, kde lze sledovat panorama Beskyd. Při objektu základní školy bylo vybudováno víceúčelové hřiště, které je možno si pronajmout i s tělocvičnou. Nově vybudované komunitní centrum, které se nachází za obecním úřadem, nabízí spoustu příležitostí ke konání různých kulturních a společenských akcí. V obci je možnost ubytování v penzionu „Na Cymbálku“ a rovněž i možnost občerstvení ve stravovacím centru v průmyslové zóně nebo ve dvou místních restauracích, z nichž jedna je vybavena bowlingovou drahou.

Wieś gminna Trzanowice położona jest wzdłuż rzeki Stonawki, która ma swoje źródło na południu Beskidu Śląsko-Morawskiego i od północy wpływa do Zalewu Cierlickiego. Położenie wsi z typową rozproszoną zabudową w pięknym podgórskim środowisku niedaleko rekreacyjnie wykorzystywanego Zbiornika wodnego Żermanice i Zalewu Cierlickiego

stwarza dobre warunki życia zarówno mieszkańcom jak i zwiedzającym. Trzanowice położone są na skrzyżowaniu historycznych szlaków komunikacyjnych Polska – Morawy – Austro-Węgry, których znaczenie i wykorzystanie nieustannie wzrastają.

Przez miejscowość prowadzą szlaki rowerowe, konne oraz nowo wybudowana ścieżka edukacyjna, która składa się z trzech części i na której jest łącznie jedenaście przystanków z tablicami informacyjnymi. W samym centrum wsi, na lewym brzegu rzeki Stonawki, znajduje się park leśny, który został stworzony poprzez łagodną pielęgnację obecnej flory oraz wysadzenie nowych rodzajów roślin.

Historia wsi połączona jest z życiem oraz dziełem ewangelickiego pastora Jerzego Trzanowskiego, rówieśnika J. A. Komenskigo, z którym dzielił podobny los życiowy. Jego wybitnym dziełem jest

„Cithara sanctorum”. Przed kościołem ewangelickim znajduje się posąg Jerzego Trzanowskiego a także muzeum poświęcone jego życiu i dziełu. Do ciekawostek wsi należy również kościół katolicki św. Bartłomieja, którego historia sięga 1905 roku, kościół ewangelicki z roku 1931 lub kopia historycznego kamienia granicznego, który znajduje się w miejscu, gdzie spotykają się obszary czterech gmin – Trzanowic, Żukowa, Koniakowa i Grodziska.

W ostatnich latach ważną dominantą wsi jest Kapplův dvůr, który jest częścią centrum biznesowego i siedzibą wielu firm w tym także Třanovice služby o.p.s.

Dla turystów przygotowana jest bogata oferta sportowych i rekreacyjnych zajęć – latem wieś oferuje kąpiel w dwóch nowo zrewitalizowanych jazach na rzece Stonawce, po ścieżce edukacyjnej można dojść do odnowionych stawów Kappla oraz do stawu w centrum, gdzie nad taflą wodną znajduje się wia-

ta obserwacyjna a nieco dalej wiata widokowa, skąd można obserwować panoramę Beskidu. W pobliżu szkoły podstawowej wybudowano wielofunkcyjne boisko, które można sobie wynająć nawet z salą gimnastyczną. Nowo wybudowane centrum społeczne, które mieści się za Urzędem Gminy, oferuje wiele sposobności różnych imprez kulturalnych i społecznych. We wsi istnieje możliwość zakwaterowania w pensjonacie „Na Cymbálku” oraz możliwość zjedzenia posiłku w centrum gastronomicznym w strefie przemysłowej lub w dwóch miejscowych restauracjach, z których jedna wyposażona jest w kręgielnię.

The village Třanovice lies on the river Stonávka, which originates in the southern part of the Moravian-Silesian

Beskydy and flows from the northern side to the Těrlicko dam. The location of the village with typical Silesian scattered buildings in the beautiful foothills and near the recreational water reservoirs Těrlicko and Žermanice dams create good living conditions for citizens and visitors. Třanovice lies at the crossroads of historical transport routes Poland - Moravia - Austria and Slovakia - Moravia, whose importance and usage are constantly growing.

Through the village also run cycling and horse riding trails and the newly built educational trail, consisting of three parts, with a total of eleven stops with information boards. In the very center of the village, on the left bank of the river Stonávka, lies the forest park, which was created by the friendly treatment of the existing flora and planting of new trees, bushes and wetland plant species.

The history of the village is connected

with the life and work of an evangelical pastor Jiří Třanovský, the contemporary of J.A. Comenius, with whom he shared similar life fates. His major work is “Cithara sanctorum”. In front of the evangelical church, there is a statue of Jiří Třanovský and also a museum devoted to his life and work. The village’s attractions include the Catholic Church of St. Bartholomew, dating back to 1905, the evangelical church from 1931 and a copy of the historical border stone, which is located in a place where the cadastral point of four municipalities - Třanovice, Žukov, Koňakov and Hradiště.

An important dominant feature of the village in recent years has been Kapplův dvůr, which is part of the business center, with a number of companies, as well as Třanovice services benefitting the public.

There is a rich offer of sports and recreational activities for tourists- in the

summer the village offers swimming for two newly revitalized sails in the river Stonávka, along the nature trail can be found Kappl ponds and a pond in the center, where above the surface of water there is observation shelter and in a short distance there is another shelter where you can view the spectacular panorama of the Beskydy mountains. A multi-purpose playground, which can be rented out also with a gym, was built by the elementary school building. The newly built community center, located behind the municipal office, offers plenty of opportunities for various cultural and social events. In the village there is also a possibility of accommodation in the boarding house “Na Cymbálku” as well as a possibility of refreshment in the food center in the industrial zone or at two local restaurants, one of which is equipped with a bowling lane.

VĚLOPOLÍ / WIELOPOLE

314-395 m n. m.

299 ha

290

Obec leží v Podbeskydí ve zvlněné pahorkatině mezi obcemi Horní Žukov na severu, Třanovicemi na západě, Stříteží na jihu a Ropicí na východě. Obci protéká potok Vělopolka, přítok říčky Ropičanka. Nachází se mimo hlavní komunikační tahy a má dobrou dopravní dostupnost do okolních měst. Klidné a příjemné okolí obce vybízí k romantickým procházkám, pěším túrám, výletům na kolech nebo i na koních. Z výše položených částí je krásný výhled na Moravskoslezské Beskydy či níže položené obce v údolích říčky Stonávky a Ropičanky. Návštěvníci zde mohou využít služeb místní sauny, odpočinout si u rybníčku nebo navštívit jezdecký klub.

Wieś gminna położona jest w Podbeskidziu wśród pofalowanych pagórków pomiędzy miejscowościami Górny Żuków od północy, Trzanowicami od zachodu, Trzyścieżą od południa oraz Ropicą od wschodu. Przez miejscowość przepływa strumień Wielopolka, dopływ rzeczki Ropiczanki. Znajduje się

poza głównymi liniami komunikacyjnymi i posiada dobrą dostępność transportową do okolicznych miast. Spokojne oraz urocze okolice miejscowości wzbudzają chęć do romantycznych spacerów, pieszych wędrówek, wycieczek rowerowych lub także konnych. Z wyżej położonych części rozciąga się piękny widok na Beskid Śląsko-Morawski lub niżej położone miejscowości w dolinach rzeczki Stonawki i Ropiczanki. Zwiedzający mogą tutaj skorzystać z usług miejscowej sauny, wypocząć nad stawem lub odwiedzić klub jeździecki.

The village is situated in Podbeskydí in a wilted hillside between the villages of Horní Žukov in the north, Třanovice in the west, Stříteží in the south and Ropice in the east. Through the village flows the Vělopolka stream, the inflow of the river Ropičanka. The village is located off the main road and has reasonable transport access to nearby towns. Peaceful and pleasant surroundings of the village invite to romantic walks, hikes, trips on bikes or horse riding ones. From the above-mentioned parts there is a beautiful view of the Moravian-Silesian Beskidy or lower-lying villages in the valleys of the rivers Stonávka and Ropičanka. Visitors can use the local sauna service, relax by the pond or visit the riding club.

„Beskydská e-Trasa“ / „Beskidzka e-Podróż“

Mikroprojekt je financován z Evropského fondu pro regionální rozvoj v rámci Interreg V-A Česká republika – Polsko, Fond mikroprojektů Euroregionu Beskydy.

PŘEKRAČUJEME HRANICE
PRZEKRACZAMY GRANICE
2014—2020

EVROPSKÁ UNIE / UNIA EUROPEJSKA
EVROPSKÝ FOND PRO REGIONÁLNÍ ROZVOJ
EUROPEJSKI FUNDUSZ ROZWOJU REGIONALNEGO

